

Rumantsch en Svizra -
emprender, instruir, valitar
Français en Suisse –
apprendre, enseigner, évaluer
Italiano in Svizera –
imparare, insegnare, valutare
Deutsch in der Schweiz –
lernen, lehren, beurteilen

Passaport da las linguas

Reglamaint davart ils examens da rumantsch per obtgnair ün passaport da las linguas

15-3-2021

Secretariat fide
Haslerstrasse 21
3008 Berna
031 351 12 12
info@fide-info.ch
www.fide-info.ch

Lia Rumantscha
Via da la Plessur 47
7000 Cuira
081 258 32 22
curs@rumantsch.ch
www.curs.ch

1 Ils examens da rumantsch

- 1.1 Quist reglamaint cuntegna las disposiziuns dals examens da rumantsch per obtgnair ün *passport da las linguas*.
- 1.2 Ils examens pon gnir fats i'ls idioms sursilvan, sutsilvan, surmiran, puter e vallader, sco eir in rumantsch grischun.
- 1.3 Ils examens da rumantsch permettun a las participantas ed als participants da cumprovar lur cumpetenzas in ün dals idioms o in rumantsch grischun als nivels A1, A2 u B1 dal Rom europeic cumünaivel da referenza per las linguas e d'obtgnair ün *passport da las linguas* correspondent.
- 1.4 I dà examens in scrit als nivels A1 e A2, ed examens a bocca als nivels A2 e B1.
- 1.5 Ils examens vegnan manats d'expertas e d'experts chi dispuonan dal seguaint profil d'exigenzas:
 - actività professiunala chi pretenda otas cumpetenzas linguisticas (lavor da perscrutaziun, traducziuns, lavor da medias);
 - experienza da plüs ons ill'instrucziun da linguas cun creschüts in ün idiom rumantsch o in rumantsch grischun;
 - avair frequentà la scolaziun introductiva dal Secretariat fide.

2 Annunzcha

- 2.1 Per ils examens as pon annunzchar tuot las personas a partir da 16 ons, independentamaing da lur status da segiurn.
- 2.2 Ils documaints d'annunzcha stan a disposiziun per telechargiar süllas paginas-web dal Secretariat fide e da la Lia Rumantscha.
- 2.3 L'annunzcha es pussibla da tuot temp al Secretariat fide u al secretariat da la Lia Rumantscha.
- 2.4 Cull'annunzcha conferman las participantas ed ils participants da l'examen dad esser d'accord cun quist reglamaint.
- 2.5 Davo cha l'annunzcha es entrada, survegnan las participantas ed ils participants üna conferma, il quint per la taxa d'examen e la comunicaziun da la data d'examen.
- 2.6 Sch'inchün retira sia annunzcha infra trais eivnas fin quatter dis da lavor avant il termin, vain la taxa d'examen restituida davo avair dedüt üna taxa d'elavuraziun.

- 2.7 Scha l'examen vain desdit plü tard co quatter dis da lavur avant il termin d'examen o scha la persuna nu cumpara a l'examen, nu vain la taxa d'examen restituida. In cas motivats e tenor proposta in scrit, po gnir restituida üna part da la taxa.

3 Ils examens

- 3.1 La part a bocca da l'examen düra 10 – 15 minuts e vain manada dad almain duos expertas resp. duos experts.
- 3.2 A la part a bocca sieua la part in scrit chi düra il maximum 30 minuts.
- 3.3 Per l'examen nu sun admiss ingüns mezs d'agüd (p.ex. telefon, vocabulari).
- 3.4 In cas d'impedimaint cumprovà, esa pussibel d'admetter mezs d'agüd o da prolungar il temp d'examen.
- 3.5 Las participantas ed ils participants ston preschantar a chaschun da l'examen ün documaint d'identità cun fotografia.
- 3.6 Dürant l'examen güdicheschan las expertas o ils experts preschaints las cumpetenzas a bocca ed in scrit tenor criteris definitis. Ils criteris sun manzunats ill'agiunta da quist reglamaint.
- 3.7 Il Secretariat fide comunichescha a las participantas ed als participants ils resultats il plü tard 2 eivnas davo l'examen.
- 3.8 Scha las participantas ed ils participants raggiundschan in almain üna part il minimum il nivel A1, survegnan els ün *passport da las linguas*. Quel attestescha las cumpetenzas linguisticas acquistadas a bocca ed in scrit culs nivels A1, A2 u B1.

4 Invista e recuors

- 4.1 Las participantas ed ils participants pon dumandar da pudair tour invista i'ls documaints d'examen, e quai fin 30 dis davo ch'els han surgni ils resultats. Quista dumonda sto gnir inoltrada in scrit al Secretariat fide.
- La participante o il participant sco eir eventuels rapreschantants legals pon in seguit tour invista i'ls documaints d'examen in preschentscha d'üna persuna da survaglianza. Il Secretariat fide determinescha il lö e la data da l'invista. I nun es admiss da copchar (fotocopchar, fotografar o scriver giò) las lezchas d'examen.
- 4.2 Las participantas ed ils participants pon inoltrar ün recuors fin 40 dis davo ch'els han surgni ils resultats. Il recuors sto cuntgnair ün'argumentaziun. El es gratuit.

Ün recuors es pussibel, schi s'ha il suspet cha l'examen nu saja gnü realisà in maniera correcta tenor reglamaint. La valütaziun da las expertas e dals experts nu po gnir missa in dumonda.

Il Secretariat fide decida in prüma instanza davart il recuors. Scha quel vain approvà, po la partecipanta o il participant repeter l'examen gratuitamaing.

- 4.3 Cunter la decisiun dal Secretariat fide as poja inoltrar ün recuors in segunda instanza a la Cumischiun da qualità fide. Il recuors sto gnir inoltrà in scrit e cuntgnair ün'argumentaziun. El es gratuit. La Cumischiun da qualità fide decida definitivamaing.

5 Validità

- 5.1 Il preschaint reglamaint davart ils examens da rumantsch per obtgnair ün *passport da las linguas* es gnü approvà als 8 da marz 2021 da la Cumischiun da qualità fide ed aintra in vigur als 15 da marz 2021.
- 5.2 Müdadas da quist reglamaint ston gnir decisas da la Cumischiun da qualità fide.

Agiunta: Ils criteris da valütaziun

<p>A bocca</p>	<p>A2</p> <p>Sa descriver il minchadi professiunal e privat in möd inclegiantaivel.</p> <p>Sa manar cuorts discuors, p.ex. per fixar ün termin.</p> <p>B1</p> <p>Sa discuorrer sainza grondas difficultats davart situaziuns da la vita, descriver process ed evenimaints in maniera inclegiantaivla e coerenta.</p> <p>Sa participar sainza grondas difficultats ad ün discuors persunal e respuonder a las dumondas da partenarias e partenaris da discussiun.</p>
<p>In scrit</p>	<p>A1</p> <p>Sa implir ün simpel formular cun indicaziuns davart l'aigna persuna.</p> <p>Sa reagir ad üna novitad cuorta (SMS), p.ex. per fixar ün appuntamaint cun inchün.</p> <p>A2</p> <p>Inclegia las infuormaziuns essenzialas d'ün text scrit, p.ex. il lö, il temp ed ils cuosts d'ün'occurrenza.</p> <p>Sa implir formulars e scriver messadis cuorts in möd inclegiantaivel.</p>